

„Оги – Огненото Драконче“

© Автор на текста: Маргарита Йорданова Дюлгерова

© Художник: Невена Колева Колева

Тайното оръжие ГТД (гледна точка на другите) те очаква в „Оги и Халата“, заедно с много приключения и вълшебства.

Ако искаш да разбереш: Недоверието може ли да убива? Ще разгадае ли Халата коварните замисли на Ламята? Ото ще спаси ли Скакалеца и Змийчето?

6. „Оги и Халата“

Съдържание

	Епизод №
Предателство?	6-01
Военен съвет	6-02
Кои са най-големите опасности за орлетата?.....	6-03
Самоомагьосване.....	6-04
Нападението	6-05
Гергьовден	6-06
Вълшебството на Питанка	6-07
Мълчана вода	6-08
Магии	6-09
Фолклорна енциклопедия към „Оги и Халата“.....	6-10
Речник към „Оги и Халата“.....	6-11
Библиография към „Оги и Халата“.....	6-12
Тайното оръжие ГТД	6-13
Прочетѝ!	6-14

6_01_Предателство?

Маймунката Ефу дотърча на поляната. Много бе разтревожена. Разказа, че заран, когато орачите разорат и засеят нивите, се спуска тъмна мъгла и смята всичкото жито, дето са го сели.

Долетя и Свраката. Разкрещя се:

– Тъкмо се раззелениха житата и пристигна Градушката. „Аз, казва, меся зеления хляб.“ И като започна... Здравно стъбълце не остана...

– Ох! Тежка година се задава, гладна година... – въздъхна Старият вълшебник.

– Щом толкова рано започнаха градушките... – Вековната мура Вемура тъжно сведе клони.

– Ох-и! Нали прогонихме Градушката¹?!

Малкото гарванче сърдито подскочи и кацна на Скалата. Тя сънливо отвори очи и го сгълча:

– По-тихо! Остави ме да си почина.

– Ох-и! Имаме сериозен проблем – някой иска да унищожи реколтата.

Е, ако внимателно четеш, ще отгатнеш, кой е този „Някой“. Запиши отговора си. Ако си отговорил: „Сушата“ или „Градушката“ – не си сгрешил. Но сега се е появил някой, който може да се превръща и на суша и на градушка, и на пороен дъжд по време на жътва. Кой умее това ли?

Фолклорната енциклопедия² ще ти помогне да отговориш сам на този въпрос. Запиши отговора си³.

– Джаф! Винаги надушвам предателството.

– Ох-и! И само защото във Фолклорната енциклопедия пише, че Халата се спуска над узрелите жита като черен облак, че развява дванайсетте си опашки и пороен дъжд руква от тях...

– Джаф! Пороен! Пороят отвлича узрялото жито!

– Но това не значи, че точно Ото ще бъде този порой. – възрази Оли.

Дан изръмжа срещу малката круша:

– Тук друг Порой няма!

– Ох-и! – гарванчето изтрака с човка – И все пак – не мога да повярвам. Не!

– Джаф! Ото е видял черните, зелени и бели хлябове на трапезата на Сушата, но не ни предупреди...

– Може да не е съобразил. Всичко се случи толкова бързо... Ох-и!

---

¹ Виж „Оги и Градушката“.

² Погледни съдържанието, в началото на „Оги и Халата“. Виж, на коя страница е Фолклорната енциклопедия.

³ Ако си отговорил „Халата“ – печелиш по 100 точки наблюдателност, любознателност и информация.

– Бързо се е ориентирал, откъде духа вятърът... Ото вече е пръв помощник на Халата. – вирна опашка Свраката, горда, че пак първа е донесла важната новина.

– Не ти вярвам! – възмути се Ели.

– Стига си разносяла клюки! – Вемура размаха бодливите си клонки.

– Аз?! Клюки?! – възмути се Свраката. – Никога! Само информация от първа ръка. От най-първа! Самият Перун ми го каза...

– Ох-и! И какво точно каза? Повтори! Дума по дума!

Свраката се опита да говори с дебел боботещ глас:

– „Халата пак замисля нещо. Кипят Казаните⁴, а Пороят се навърта край тях...“

– Не е казал, че Ото ни е предал. Може да се опитва да разузнае...

*Ти как смяташ? Предател ли е Пороят Ото? – Да?*⁵

*Казваш, че преди да обвиняваме или оправдаваме, трябва да научим неговата гледна точка? Браво! Открил си тайно оръжие – съчетало вълшебството на змийчето Питанка и силата на шапката-невидимка. Искаш да разбереш гледната точка на Пороя Ото?*⁶

Скакалецът Скокльо бе необичайно мълчалив. Прошепна нещо на Ели и хукна нанякъде. Явно замисляше нещо...

Омайничето бе много разтревожено – чувстваше, как недоверието към Ото нараства. Съмненията обхващаха дори мъдрата Вековна Мура Вемура и грижливата мама Йоли.

Само Скалата дремеше и се усмихваше. Тя не се страхуваше от Халата. Не чувстваше глад. Но все пак и тя е част от Оги-екипа, нали? Значи не ѝ е безразлично, какво ще се случи...

Мислиш, че е време да използваш вълшебния инфоглед? Приел си образа на кученцето Дан? Насочваш вълшебния инфоглед към Скалата. Мислиш си: „Скалите живеят най-дълго, знаят толкова много...“

---

⁴ „Казаните“ се намират в планината Пирин, близо до най-високия връх – Вихрен. Това са дълбоки котловини, скътани сред непристъпни канари, по които растат еделвайси. Мъглите често се стелят над Казаните. Облаците се спускат ниско и ги изпълват. Погледне ли ги човек от високо, сякаш нещо там ври и кипи.

⁵ Много лесно раздаваш присъди... Губиш 10 точки доверие.

⁶ Още не си готов за това. Не си събрал достатъчно информация. Заслужи по 100 точки добронамереност и предвидливост.

– Знам, – сякаш прочела мислите ти, отговаря тя – но смятам, че трябва сами да се научите да търсите и намирате нужните знания. На готово всеки знае... Дан! Не си играй с инфогледа!

Кученцето засрамено подви опашка.
Губиш 10 точки решителност.

6_02_Военен съвет

Оги-екипът се събра на военен съвет.

Кученцето Дан продължаваше да настоява, че надушва предателство. Малката круша Оли търсеше решение на най-важния въпрос: Как да се изхранят през зимата?

Гарванчето напомняше, че първо трябва да се подготвят за битка с Халата. Ели все говореше за доверието: Колко лесно е да го изгубим. Колко важно е да го съхраним.

– Първо да опазим децата на Картала! – Огненото драконче полетя към гнездото на кръстатите орли.

– Прав е Оги. – въздъхна Вемура.

– Халата не е глупава... – мама Йоли погледна въпросително Стария вълшебник.

– Ох! – той тежко разпери криле – Докато змейското опълчение е далече...

– Ох-и! Имаме само една надежда – Картала и семейството му.

– Джаф! Само те биха могли да спрат Ламята и Халата.

– Значи? – малката круша Оли повдигна въпросително вежди.

– Ще ударят орлетата... – тихо промълви маймунката Ефу.

– Докато са малки и слаби... – натъжи се омайничето Ели.

Ако ще браниш крепост – открий, къде са най-уязвимите ѝ места! За орловото гнездо това са...? Орлетата, разбира се. Питал си се, какво ги застрашава? Браво! Получаваши по 10 точки добронамереност, предвидливост и съобразителност.

Кой най-добре знае, какви опасности грозят дечицата му? Родителите, разбира се. Използвай това, което знаеш за птиците. Отговори:

Какво застрашава орлетата?

Запиши отговорите си. Играй честно, не надничай!

Свери отговорите си:

6_03_Кои са най-големите опасности за мъничките орлета?

- Дъжд. Студ.

Да измръзнат. Докато им пораснат перцата орлетата може да измръзнат. Телесната температура на птиците е по-висока от тази на бозайниците.

- Глад.

Дори най-малките птичета се нуждаят от много храна за да пораснат. За да отгледа дечицата си, малката лястовичка, например, улавя 5-10 хиляди насекоми, докато птичетата се научат да летят и сами да си намират храна. За един сезон родителите – двойка лястовици – унищожават един милион вредители!

- Да паднат, да се разбият на земята.

Докато се учат да летят малките могат да паднат или да се ударят в скалите.

- Да ги изядат

Докато са мънички орлетата са лесна плячка за много зверове.

Изпробвай още веднъж силата на мисълта си – спомни си: Според вълшебните приказки, кой застрашава най-често орлетата?⁷ Всеки верен отговор ти носи по 10 точки познание и сила. Запиши ги в дневника на приключението.

6_04_Самоомагьосване

„Ще се случи нещо непоправимо...“ – предчувстваш, но не знаеш, какво да очакваш.

Превъплътил си се в образа на омайничето Ели. Май никак не е лесно да си цвете. И най-лекият полъх на вятъра те огъва до земята. Слънцето припича безмилостно. „Ех, да можеше да е вечна пролет...“ – мислиш си и бдително се оглеждаш, но не се случва нищо особено.

Днес така, утре – пак същото. Тишина и спокойствие. Облаци пазят поляната от силното обедно слънце.

Маймунката Ефу се разхожда из Долината. И там всичко е спокойно. Само дето са се навъдили много комари. Хапят безмилостно. „Е, какво да се прави... Ако това е цената на спокойствието – ще ги изтърпим...“ – мисли си Ефу и напразно се опитва да прогони комарите.

---

⁷ Змията, разбира се! Внимателно си чел вълшебните приказки. Печелиш по 100 точки внимание и познание.

- 3-3-запази спокойствие! – бръмчат те и злобно забиват жила.
- Джаф! Кръвопийци! – ядосва се Дан и маха яростно с опашка.
- Ох-и! Изпиха ми кръвчицата! – маха с криле Гарванчето и кълве де когото свари.

Комарите, обаче, прииждат – не може да ги изяде всичките. Пълчища!

Карталът лети високо – наблюдава небето. От хоризонт до хоризонт от Халата ни вест, ни кост.

Дан също разужнава – от ХоГ и Ла Миа няма и следа – сякаш никога не са съществували. Ала и Оги не се вижда никъде. Мама Йоли и малката круша Оли дремят. Скалата мълчи. Пълно спокойствие. Нервничи само Гарванчето.

- Ох-и! Защо да се мъча да уча вълшебства? Дори комарите не мога да прогоня с тях. А и враговете ги няма. Изчезнаха.

Гарванът Ох явно не може да излезе на глава със синчето си. Охи предпочита да си играе край поточето.

Но къде е бистрата вода, която скачаше от камък на камък? Май и тя е заспала? Вече е зелена. Блатясала е.

Застой. Сякаш времето е спряло. Или може би могъща магия е изолирала Оги-екипа?

- Заключение сме във времето и пространството! – провикваш се, но нали си се превъплътил в образа на омайничето Ели, гласчето ти едва се чува. Все пак успяваш да пробудиш Ох.
- Пожелалме да изчезнат враговете ни, за да живеем безгрижно... Самоомагьосалме се... – Старият вълшебник тъжно те поглежда.
- Благодарим ти, Ели! Спаси ни от нас самите. – Вековната Мура Вемура изправи снага.
- Ох-и! – подскочи Гарванчето – Тате, искам да изуча всички магии, които знаеш!

Браво! Макар и слабо, гласчето ти развали една от най-силните магии на Ламята. Спаси Оги-екипа.

Заслужи по 100 точки предвидливост и досетливост.

Потърси път към победата!

6_05_Нападението

Нападението на Халата бе внезапно. Уж я познавах, но никой не подозираше, че ще се появи на разсъмване. Всички още спяха. Тя се промъкна толкова тихо, че никой не я усети. Стигна до най-високия връх. Спусна се стремително към канарата с орловото гнездо. Завъртя се около него и аха – да грабне едното орле...

Орлицата я клъвна. Халата изфуча. Карталът размаха криле. Отблъсна я. Изтласка я далеч от гнездото. Поведо градоносните облаци срещу нея. Насинена от едрите ледени зърна, тя изпрати пороен дъжд към гнездото. Халата не се отказва лесно...

Орлицата нападаше. Кълвеше ожесточено, удряше с криле. С тялото си бранеше орлетата. Халата отстъпваше. Губеше сили. Карталът я пердасеше с ледени снаряди. Градоносните облаци я обкръжиха отвред. Магиите ѝ не действаха. Не знаеше тя, че Ох ги е обезвредил. Старият вълшебник помнеше по-древни и силни заклинания от нейните.

Зелената войска – младите дървета и планинските храсти я препъваха. Маймунката Ефу дотъркала голяма канара, бутна я от върха. Полетя канарата, повлече огромен каменопад. Хукна Халата, та се не видя. Успя да избяга от каменната лавина.

Завряха, закипяха още по-силно Казаните. Гневът на Халата ги подклаждаше. Магиите ѝ още по-страшни ставаха, но не успяваха да поразят обитателите на Долината и Планината.

Оги и Охи успяха да опазят голишарчетата от студените ветрове. Стоплиха ги. Карталът отклони облациите. Поройният дъжд се изсипа над езерото. Напълни го с чиста, студена вода.

Битката бързо свърши. Победа ли бе това или поражение?

Орлицата се завърна. Крилото ѝ бе пречупено. Ще успее ли Карталът хем с Халата да се сражава, хем дечицата си и Орлицата да изхрани?

Приложи тайното оръжие. Сам избери, мислите и намеренията на кого да узнаеш. Но преди това кажи: Кой може да помогне в изхранването на орлетата? Побързай да отгатнеш най-напред, какво мисли той. Запиши отговорите си.

– Джаф! Има нещо нередно...

– Ох-и! Какво?

– Халата не е чак толкова слаб противник. – кученцето замислено погледна към Казаните. – Тя май много бързаше да се върне...

Старият гарван изгледа Дан с уважение.

– Ох-и! Защо? – не разбра гарванчето.

– Докато тя нападаше гнездото на Картала, успях да надникна в Казаните, взех малко от магическата отвара.

– Я да видя!

Гарванът взе отварата. Изследва я.

– Ох, тази Хала...

Гарванчето ядосано погледна татко си – все на най-интересното място спираше.

– Ох-и! И?

– Опитва се да забърка магия за страх... и то не само за орлите.

– Джаф! Значи нападението над гнездото е само за отвличане на вниманието?

– Може би...

– Ох-и! И ще ни нападне заедно с Ламята?!

– Не знам, сине. Дано Пороят успее да научи...

Ако си се сетил да надникнеш във Фолклорната енциклопедия на „Оги и Халата“ и ако си запомнил, какво правят овчарите на Гергьовден, заслужи по 20 точки информация, познание и внимание.

Провери, успял ли си да събереш поне по 25 точки внимание, добронамереност, доверие, досетливост и наблюдателност. Успял си?⁸ Питаш се: Кой ще помогне на Орлицата?

Оги – екипът – разбира се!

Вече помагаха всички:

Малката круша Оли послуша омайничето Ели – събра билките, с които направи отвара за раненото крило на Орлицата.

Ави донесе вода от топлите лечебни извори в подножието на планината.

Грижите и подкрепата на всички обитатели на Долината облекчаваха болката на майката, но мисълта, че орлетата ѝ имат нужда от храна, я измъчваше. Казваше, че не е гладна – та да има повече за тях. Не искаше болестта ѝ да им попречи да пораснат здрави и силни.

---

⁸ Не хитрувай! От поредицата „Оги - Огненото драконче“ до сега може да имаш само 11 точки добронамереност. Губиш 10 точки доверие. Казваш, че си сбъркал в пресмятането? – Тогава губиш и 5 точки внимание.

Но като не се хранеше, Орлицата нямаше сили да се пребори с болестта. Раненото крило зарастваше бавно. Старият гарван се опита да я убеди, че трябва да се храни, за да оздравее бързо, та да може да ловува.

– Орлетата растат, – казваше ѝ Ох – все повече храна ще им бъде нужна. Трябва бързо да оздравееш, за да ги научиш да летят и сами да се изхранват.

Отговори: Какво иска Орлицата? Ами Старият гарван Ох?

Орлицата се лишава от храна, за да не гладуват децата ѝ.

ОХ – Старият вълшебник смята, че Орлицата трябва да се храни, за да оздравее по-бързо. Само така ще може да отгледа орлетата и да ги научи да летят. Ако не се храни състоянието ѝ ще се влоши – точно когато децата ѝ ще имат най-голяма нужда от нея, няма да може да им помогне.

Ох знае, че колкото повече растат, орлетата ще се нуждаят от все повече и повече храна.

Ако си отговорил правилно, печелиш по 10 точки сила, предвидливост и мисловни умения. Запиши ги в дневника на приключението.

Ако вече си се справил с другата си задача – ако си преценил какво мисли този, който може да помогне на Картала, за да изхрани орлетата и ранената Орлица, отговори: Защо Вемура и Старата Круша се споглеждат?

Вероятно защото познават Питанка. Вековната мура Вемура много е живяла, много е видяла.

А и дърветата могат да общуват. Имат свой език. Съобщават за важни събития, които ги застрашават. Например, има ли нашествие на гъсеници, дърветата излъчват химически вещества. Ветровете ги разнасят на километри. Зелената войска се подготвя – натрупва в листата си вещества, които разболяват гъсениците.

– Ох-и! Ако птиците преди това не са ги изкълвали... – плясва с криле малкото гарванче и поглежда въпросително Скалата.

Може би се чуди: Защо мълчи Скалата?

Смяташ, че: Тя иска да накара Оги-екипа да мисли, да търси, да решава самостоятелно.

Ако си отговорил правилно поне на един от въпросите – печелиш 10 точки мисловни умения.

6_06_Гергьовден

Оги пак се е превърнал на зеленооко момченце. Заедно с Дан се спускат към кошарите. Там празникът е в разгара си. Гергьовден е. Овчарите се веселят. Пекат се гергьовски агнета. Китки здравец красят калпаците, къщите и кошарите – да са здрави хората и животните.

Стопаните не са забравили да почетат Карта̀ла – в подножието на орловите скали са занесли агнешка плешка. Видели са, че крилото на орлицата е ранено. Сега в селото само за това се говори.

Има четири групи хора, които по различен начин мислят и действат.

Приложи тайното оръжие за тях.

Първо – за ловците дето убиват животни по всяко време – просто ей тъй – заради спортната тръпка.

Второ – за възрастните жени – билкарки.

Трето – за младите природозащитници.

Четвърто – за овчарите.

Запиши, според теб, какво мислят за пострадалата птица ловците, билкарките, природозащитниците, овчарите. Играй честно! После свери отговорите си:

Билкарките вече са приготвили обезболяваща отвара. Младите природозащитници търчат към училището – да донесат леки алуминиеви пръчици и бинтове, за да обездвижат крилото на орлицата, та да може да зарасте по-бързо и по-правилно. Младите природозащитници са опитни алпинисти. Готови са да се изкатерят до гнездото и да превържат ранената птица.

В разгара на тържеството при овчарите дойдоха ловците.

– Състезание! Състезание! – крещи най-разпаленият ловджия. –

Залагам 100 жълтици, че от тук ще я уцеля право в сърцето!

– Аз залагам 200! – фука се друг подпийнал ловец и вдига пушката си.

Овчарите се опитват да ги спрат, да ги убедят, че орлите са полезни за стадата, защото се хранят само със слаби и болни животни. Но с пиян човек на глава излиза ли се?

Появяват се учителят и ветеринарният лекар с пушка в ръка.

– Ето, видяхте ли?! – Радват се ловците. – И докторът мисли като нас: Защо да се мъчи орлицата... И тъй и тъй ще умре. Поне да си направим състезанието...

Дан ядосано лае срещу ловджиите. Те пък си мислят, че и той няма търпение да подгони ранената орлица.

Изведнъж звънкото гласче на Оги се извисява:

– Много по-трудно е да се улучи с упойваща ампула...

– Да. Вярно е. – подкрепя го ветеринарният лекар.

Той също се е досетил – предизвика ли гордостта на ловците, ще спаси живота на орлицата.

Печелиш 40 точки вълишебство, ако си записал, че:

- 1. Ловците никак не се интересуват, ще оцелеят ли орлицата и нейните дечица.*
- 2. Билкарките са готови да помогнат.*
- 3. Младите природозащитници знаят, как най-добре да оказат първа помощ.*
- 4. Овчарите разбират значението на орлите за екосистемата⁹ и за стадата.*

Приел си образа на Охи. Кацнал си близо до гнездото на Картала. Знаеш – има само два патрона с приспивателно. Затова трябва да стреля най-опитният ловец, та да улучи още с първия изстрел. Така и става. Той успява да улучи орлицата, докато ти я успокояваш. Тя ти вярва. Заспива с надеждата, че скоро ще оздравее.

Като опитни алпинисти природозащитниците бързо се изкатерват по скалите. До гнездото достигат момче и момиче. Обездвижват и бинтоват раненото крило. Но в това време върху тях се спуска Карталът. Блъсва ги. Свирепо размахва криле. Напразно се мъчиш да го спреш. Не ти вярва. Мисли, че са убили семейството му. Още по-ожесточено ги напада.

Момчето се плъзва. Момчето се опитва да го удържи, но не успява. И двамата падат. Алпинистките въжета ги спасяват за миг, но един по един клиновете¹⁰ поддават – откъртват се от скалата. Въжетата се преплитат. Момчето отчаяно се вкопчва в една издатина. Успява да забави падането на момичето, което си е ударило главата и виси безсилно отпуснато на въжето.

Оги – в образа на малко момче се катери бързо. Стига до момичето. Обезопасява въжето – забива нови клинове в скалата. Другите алпинисти също помагат. Момчето и момичето са спасени.

⁹ Виж значението на тази дума в речника към „Оги и Халата“.

¹⁰ Виж в речника към „Оги и Халата“.

Хората от селото са много разтревожени, но успяват да спрат ловците. Никой не стреля. Никой не напада Картала.

Скоро Орлицата се събужда. Карталът разбира, че тези хора не са врагове на семейството му. Въпреки че ги нападна и едва не загинаха заради него, на следващия ден те пак донесоха храна за Орлицата и нейните малки. И тъй – всеки ден. Докато оздравя крилото ѝ.
Оги - екипът спечели 50 точки доверие.

6_07_ Вълшебството на Питанка

Вряха и кипяха Казаните. Гневът на Халата ги подклаждаше. Пороят Ото напразно се стараеше да ѝ угоди. Отгатваше желанията ѝ. Изпълняваше ги мигновено. Тя сновеше напред-назад. Пускаше по нещо в Казаните. Отлиташе, размятала шестте си крила и дванайсетте змийски опашки. Търсеше нещо. Но какво? Ото не успя да разбере.

– Е, мъниче...от седмици слугувам на господарката ти, а нищо не научих...

Ото говореше на Питанка, макар да знаеше, че змийчето няма да му отговори. Въпреки, че беше вълшебно змийче и караше другите да разкриват тайните си, Питанка винаги мълчеше.

– Напразно загубих доверието на приятелите си.

– Аз ти вярвам! – провикваш се ти.

Приел си образа на Скакалеца. Изскачаш от скривалището си.

– Много си смел, Скокльо. Бих могъл само с няколко капки вода да те удавя...нали съм Порой.

– Няма! Ти си ми приятел!

– И на останалите – също, но те не ми вярват.

– Е, не че не ти вярват...Съмняват се. – увърташе Скакалецът. – Все пак трябва да докажеш, че си ни приятел! Кажи, как да спрем Халата?

– Не знам. – Сви облачни рамене Ото. – Накара ме да се грижа за змийчето. По цял ден тичам подир това мъниче. Къде ли не се вре. Страхувам се да не се нарани или да не го схруска някой таралеж. Виж го, колко е мъничко!

– Но много пъргаво! Току-виж ме излапало... – Скакалецът подскочи и възседна един клон, високо над поляната – за всеки случай да е по-далеч от Питанка.

На полянката излиза Халата. Приела е образа на бик с огромни рога. Сърдито рие с копито. Измучава някакво заклинание.

– Бързо! Скривай се! – Ото те грабва и те скрива в облачната си пазва.

Питанка се превръща в свирчица, после засвирва. Отново е змийче. Танцът ѝ хипнотизира. Кара всеки да изкаже и най-тайните си мисли.

Трябва да спасиш Ото. Халата се усъмни в него. Как ли ще го накаже, ако разбере, че разглежда и рискува заради вас? Спомни си, как Дан и Охи надхитриха Ламята в първата игра. Може би това ще ти помогне...

Знаеш ли, как виждат скакалците? Не? – Прочети научно-популярни книжки и енциклопедии за насекомите. Или потърси в Интернет. Досети ли се? Окоето на насекомите ти подсказва интересна идея? Браво!

Спомняш си за фасетъчните очи на насекомите. Съсредоточаваш се ту в една, ту в друга фасетка¹¹. Като в калейдоскоп¹² се редуват образи: рог, ноктестата лапа, змийски език, огромно копито, остри зъби, свистящи змийски камшици, криле закриващи хоризонта.

В резултат се получава кошмарно чудовище. Чудо невидяно! Страшилище несънувано!

– Страх! Страх! Страх! – повтаряш непрекъснато.

Образите от твоето фасетъчно око¹³ и брътвежите ти се смесват с откъси от спомените на Ото: Колебливо се приближава към Казаните. Почтително се покланя на Халата. Моли я, да го вземе за слуга. Казва ѝ, че е прочута през девет земи в десета – най-добрата билкарка, най-вещата знахарка.

– Искам да се науча да лекувам! – повтаря Ото. – Носех само нещастия. Бях истинско бедствие. Сега искам да помагам!

– Пороят-лечител! – ядосва се Халата – Заради теб, глупчо, и скачащия ти приятел, се наложи да изразходвам единственото вълшебство на Питанка...

*Какво направи Халата? Ей сега ще научиш. Но първо затвори, че заслужи по 100 точки познание и информация, защото си научил важни неща за **фасетъчните очи** на насекомите. И понеже съумя добре да използваш наученото – получаваши и 100 точки творчество.*

---

¹¹ Виж в речника значението на тази дума.

¹² Къде е речникът? Ще ти помогне съдържанието на „Оги и Халата“.

¹³ Вече знаеш пътя, нали? Винаги, когато срещнеш непозната дума, постарай се да разбереш значението ѝ. Ако думата я няма в речника към книгата, която четеш – потърси тълковен речник или речник на чуждите думи.

Халата прие образа на чудовище с шест крила и 12 змийски опашки. Пърна¹⁴ Питанка. Змийчето отхвъркна, удари се в скалите и падна в пропастта.

Ото хукна да го спасява. Насини се здравата, но достигна змийчето. Хвана го малко преди да се разбие в острите камъни на дъното. Но не можа да опази скакалеца. Той изчезна.

Когато Пороят Ото се завърна при Халата, тя вече се беше поуспокоила.

– За какво ти е тая счупена играчка? Вече няма вълшебна сила... но като искаш – вземи я.

– Питанка е живо същество. – тихо възрази Пороят. – Свободна е. Като се съвземе, сама ще реши, дали да остане при мен.

– Хм... – Халата за пръв път погледна Ото с уважение. – Добре. Ще ми слугуваш вместо нея... Ще те науча, как да ползваш билките. Но вълшебствата не са за твоята глава. Да не си посмял да надничаш в тайните ми книги!

Мисли си: „Щом е тайна, непременно трябва да я узная!“

Дали ще успееш да надхитриш Халата и да надникнеш в книгата с вълшебства? Превъплъти се в образа на Пороя Ото, изчакай Халата да заспи и действай!

Халата спи и дори си похърква по малко. Сега! Решаваш и отмъкваш вълшебната книга. Разтваряш я. Ръцете ти треперят от вълнение. Най-сетна! Ще научиш всичките ѝ магии. На светлината на огъня, който гори под казаните на Халата, се опитваш да прочетеш заклинанието под странна рисунка: Черен замък с огнени кули.

Още след първите три думи водата в поточето завира. Земята под краката ти се пропуква. Обгръща те лютив дим. Какво става?

Ще разбереш от „Оги и Вулкана“. Губиш 20 точки доверие, 300 точки предвидливост и 100 точки сила.

А сега? Върни времето назад! Събуди Халата!

Халата видя, как гърчавото същество ХоГ се отправи към поляната, а Ла Миа тръгна към Казаните. Спомни си мазната усмивка и съскация глас на чужденката и потръпна отвратена. Не им вярваше. Никак не ѝ харесваха тия двамата. Усещаше, че Ла Миа владее могъща магия.

– Защо съм ѝ притрябвала? Ех, да беше тук Питанка...

Още рекла-не изрекла и пред нея се появи девойка с блестяща рокля и коси сияйни като слънчеви лъчи. Поклони ѝ се доземи и се превърна на змийче, което вече можеше да разговаря мълчаливо с нея.

---

¹⁴ Виж пак там.

„Благодаря! Беше добра с мен. Сега е мой ред да помогна.“

Питанка затамбува пред Ла Миа, която се промъкваше тихо. Халата чу мислите на чужденката:

„Глупави същества. Лесно ще ги подчиня. За дълго ще ги поробя. Ще ги използвам, докато унищожа Огненото драконче... Тая мърлява вещица – Халата – ще ми свърши добра работа. Ще я подлъжа да направи магия, с която да разболе орлите. А това, което може да срази един Картъл, ще се справи лесно с един стар гарван... Умре ли и той – с него ще изчезнат знанията и вълшебствата му. Оги няма да успее да ги изучи. Ще го унищожа!“

Казаните връха и кипяха. Халата бъркаше отварите и наричаше:

– Картълът бил по-силен от мен, а?! Невярна болест силите му ще изпие. Да видим, как тогава с мен ще се пребори?!

„Дори няма да се наложи да я омагьосвам. – подсмиваше се Ламята – Както би казал ХоГ: „Най-много обичам доброволните сътрудници...“

Как Халата ще надхитри Ламята? Наистина ли ще се откаже от възможността веднъж завинаги да си разчисти сметките с орлите-градушкари? *Ще разбереш от „Оги и Ген“.*

6_08_Мълчана вода

Ото се грижеше за Питанка. Хранеше я. Носеше я винаги със себе си – сгушена на гърдите му. В интерес на истината и Халата помагаше – мажеше змийчето с някакъв мехлем. То бързо се съвземаше. Синините му изчезнаха. Ото започна да го пуска из поляните. Често го виждаха да се припича върху скалите. Но един ден змийчето изчезна. Ото нищо не каза. Халата също мълчеше.

Всяка нощ Пороят сънуваше: Скакалецът подскача и наднича любопитно. И всяка нощ, в сънищата си, Ото отново и отново не успяваше да го спаси: Скокльо ту политаше в бездната. Ту падаше във връщите казани на Халата. Ту биваше стъпкан от тежките копита на бика с огромни рога. Ту 12 змийски опашки шибваха Скакалеца и размазваха крехкото му телце.

Кошмарите нямаха край. Дори Халата се смили над Ото – даде му билкова отвара – та поне една нощ да може да си почине. Пороят не намираще покой. Нямахше милост към себе си. Мислеше си: „Що за приятел съм аз?... Не можах да опазя Скокльо...“

Ото се тревожеше и за Питанка. От няколко дни не я беше виждал. „Дали не ѝ се е случило нещо лошо?“ – питаше се Пороят.

А в това време Оги гледаше към скалите и недоумяваше: Какво иска змийчето? Защо вече трети ден стои тук? Кой ли го е изпратил? Свраката предлагаше да го клъвне, напомняло ѝ за Питанка. Омайничето Ели и маймунката Ефу го окайваха – било самотно и тъжно, искало да ни каже нещо, а не можело. Вълшебникът Ох обясняваше, че змийчето няма никакви магически сили, но сякаш разбира думите на тайния вълшебен език. Скалата мълчеше. Вековната мура Вемура многозначително поглеждаше мама Йоли, ала и двете не продумваха.

Оли четеше вълшебни приказки.

– Вижте илюстрацията! – развика се внезапно малката круша. - Питанка е дъщеря на мъдреца от Змийската долина. Била чудна красавица, но мързелива, горда и любопитна. Веднъж прочела заклинание от тайните книги на баща си. То я превърнало на вълшебно змийче. Трябвало да слугува, в далечни земи да се скита, докато някой не я полее с мълчана вода – в полунощ, при пълнолуние.

– Ох-и! Интересно! Тази нощ е пълнолуние. – подскочи Гарванчето. – Ще опитаме да развалим магията, нали?

– Ще трябва да мълчиш дотогава – цели 14 часа. Ще можеш ли? – усмихна се маймунката Ефу.

Гребна вода от изворчето. Занесе я до Скалата. Мълчаливо я остави пред змийчето. То се размърда – за пръв път от три дни. Уви се около стомничката, вдигна главичка, впи очи в Ефу. Маймунката не се уплаши – внимателно се отдръпна. Мълчаливо седна в сянката на мама Йоли и зачака.

Ако бързаш да узнаеш, какво ще стане в полунощ – будувай заедно с Оги - екипа. Докато чакаш, може да се упражняваш. Отговори: Защо Вековната мура многозначително поглежда мама Йоли? Защо Скалата мълчи? Запиши отговорите си.

В полунощ пълната луна любопитно надникна иззад облаците. Един сребърен лъч затанцува по змийските люспички и погъделичка Питанка.

– Хайде да си поиграем! – звънна гласчето му.

Всички спяха. Чу го само Омайничето. Ели се преструваше на заспала. Тя единствена успя да остане будна. Искаше да дочака часа на вълшебството. Лунният лъч се изкатери до шийката на стомничката. Затанцува сред шарките ѝ. Те засияха. Заприличаха на тайнствени писмена – заклинание, оживяло под ласката на Лунния лъч.

Ели докосна Скокльо, който спеше, скрит под листенцата ѝ. Като истински разузнавач той се промъкна безшумно. Събуди Скалата, Гарвана и Маймунката. Скалата запамети заклинанието. Ох го разчете и го промени така, че Питанка да възвърне истинския си образ, да запази вълшебството си и да може сама да решава, кога и как да го използва.

Маймунката Ефу напръска змийчето с мълчана вода, докато Ох изричаше подобреното заклинание. Питанка възвърна човешкия си образ, но продължаваше да мълчи. Наистина бе чудна красавица. Приличаше на принцеса – змийските люспици се бяха превърнали на блещукаща рокля.

Вълшебството на Лунния лъч им помогна без думи да разберат, какво се е случило.

„Ото не е предател.“ – отдъхна си Ефу.

„А може и Халата да не е чак толкова лоша...“ – мечтаеше си Ели.

„Някой дебне в мрака...“ – мълком ги предупреди Скокльо. Оказа се, че докато Пороят спасяваше Питанка, Скакалецът бе успял да изскочи от пазвата му и да се скрие.

Маймунката Ефу пъргаво се притаи сред клоните на мама Йоли.

Дан се прокрадна дебнешком, но никого не видя.

Питанка мигом се преобрази на мъничко змийче и се шмугна зад скалите.

Вълшебникът се престори че спи, но не се скри. „Един стар гарван не е кой знае каква плячка...“ – помисли си той.

Докато Оги-екипът очакваше нападението, Ото разказа на Халата за раненото крило на Орлицата, за ловците, природозащитниците и алпинистите. Представи събитията така, сякаш семейството на Картала е победено завинаги. Опитва се да я убеди, че орлите вече не са достоен противник за могъща вълшебница като нея.

„Дали Халата ми е повярвала, когато ѝ казах, че семейството на Картала няма да я нападне...“ – чудеше се Пороят Ото.

Тази нощ Халата също не спеше. Спомняше си, колко битки е водила с орлите – градушкари. „Трябва да им се признае – горди и царствени птици са. Винаги честно воюват... Е, може би е време да ги оставя да се посъвземат...“ – мислеше си Халата.

„Наближава решителният сблъсък с Ламята.“ – помисли си Скалата.

Съгласен си с нея? Скоро ще разбереш, дали е права.

6_09_Магии

Само Омайничето Ели и маймунката Ефу почувстваха, че решителната битка започва. Напрежението нарастваше. Страх! Ужасен страх заля гората. Обитателите на Долината стенеха в съня си. Сънуваха кошмари. Не можеха да се събудят. Острите нокти на страха сграбчваха мислите им. Разпиляваха чувствата, парализираха волята им.

Скалата устоя на магията. Ефу напръска Ели и Скокльо с мълчана вода от стомничката. А тя все не свършваше... Могъща бе защитата ѝ. Ефу успя да поръси всички наоколо. Скоро целият Оги-скип бе на крак. Скакалецът откри, къде са се спотаили Ламята и ХоГ. Гарванчето отнесе в човката си мълчана вода до гнездото на орлите.

Мама Йоли и Вековната мура Вемура изпратиха съобщение¹⁵ до всички дървета. Разказаха им за новата опасност. Научиха ги, как да се предпазят от поредната атака на Ламята.

Маймунката Ефу, кученцето Дан и Оги успяха да напръскат дори и спящите хора в Долината.

В това време Старият вълшебник намери заклинанието, с което да отблъсне страха. Запрати го с много по-голяма сила обратно към Ламята. Зашеметена, тя залитна право към мадмоазел Фу, която се превърна в портал към Огнената Вселена.

Оги събра всичките си сили, тласна Ламята и затвори портала. Мадмоазел Фу отново прие човешки образ. „Е, засега победихме...“ – помисли си тъжно тя.

„Кога?! Кога ще порасна?!... Как да победя завинаги Ламята?...“ – гневно се питаше Огненото драконче.

А ти се тревожиш за Оги-екипа? Какво ще се случи?

Ще разбереш от „Оги и Ген“.

---

¹⁵ Как общуват дърветата помежду си? Учените вече са доказали, че това става чрез аромати. Не ти се вярва? Но е истина! Ако се наплодят много кози – те изгриват кората и изяждат клонките. Нападнатата гора сигнализира – изпраца на много километри специфичен аромат. Той е неуловим за нашето обоняние, но за дърветата е като силен звън – сигнал за опасност. Тогава те натрупват в листата си особени вещества. Когато стадата яко си похапнат от тези листа – разболяват се, раждат се все по-малко и по-хилави козлета. Така се защитават растенията. Хитро, нали?

6-10_Фолклорна енциклопедия към „Оги и Халата“

Хала

Как изглежда?

Бик с огромни рога.

Черен облак.

Тъмна мъгла.

Змиеподобно чудовище с шест крила и дванайсет опашки.

Къде живее?

Живее в планински дерета и пещери, където пази ветровете, облаците и дъждовете.

Как се появява на този свят?

Змеят след дълги години става Хала.

Според фолклора, какво прави Халата?

Може да заключи дъжда, да причини страшна суша.

Яде черен, зелен и бял хляб...

Обича да се хвали:

„Заран, кога орачите разорат нивите, спусна се като тъмна мъгла и смета всичкото жито, дето са го сели. В него има земя – затова този хляб е черен.

Раззеленят ли се житата – аз съм градушката – меся зеления хляб...

Но най-обичам белия. Кога жънат, спускам се като черен облак. Размахвам дванайсете си опашки – дъжд пороен рукне от тях, повлече узрялото жито...“

Кой може да я победи?

Змеят и орелът, който води облаците, влизат в люта битка с Халата. Тя пуска дим, от който се образуват облаците, зад които напразно се опитва да се скрие. От битката хвърчат светкавиците, а камъните, които хвърля змеят са гръмотевиците.

Може ли да бъде добра?

Фолклорът не дава отговор на този въпрос.

6_11_Речник към „Оги и Халата“

Агресивност проявяват тези, които винаги реагират остро, нападателно. Често с юмруци или оръжие се опитват да постигнат това, което искат.

Вещàе – предсказва, предрича

Екосистема – взаимосвързани растения и животни и хора, живеещи в една и съща природна среда. Те едновременно зависят от нея и я променят, развивайки се.

Знахарка – народна лечителка

Калейдоскоп – тръба, в която има три продълговати огледала, поставени под остър ъгъл и разноцветни стъкълца, които се подреждат в красиви фигури. Думата има и друго значение – бърза смяна на разнообразни впечатления.

Клин – късо дърво или желязо със заострен край. Използва се при сечене на дърва. Алпинистите забиват стоманени клинове, на които закачат въжета. С тях се обезопасяват. Затова винаги се катерят поне по двама – ако единият се подхлъзне докато се изкачва по скалата, другият го удържа с въжето.

Перна – с бързо движение да ударя леко, но рязко, внезапно.

Фасетъчни очи имат насекомите. Представи си много мънички очи, събрани заедно, образуващи едно голямо око. Тогава ще виждаш много, много образи – като в калейдоскоп. Явно, насекомите виждат по различен начин света около нас. Повече по тази тема можеш да прочетеш в книжката „Насекомите“, написана от Катрин Хауъл и издадена от „Егмонт – България“.

Виж, как изглежда света през очите на насекомите:

<http://www.obektiv.info/?cat=11&article=1151>

http://news.ibox.bg/material/id_1888178455

6_12_Библиография към „Оги и Халата“

ЙОРДАНОВА, Лозинка. Българска народна митология, разказана за деца. – София : „ЕМАС“, 2000. – 256 с.

с. 222-224 - Гергьовден

Хауъл, Катрин Хърбърт. Насекомите. – София : Егмонт – България, 2002. – 60 с. – (Чудесата на природата)

с. 10-11 - Отвън и отвътре (скакалец)

- с. 12 - Части и частички (фасетъчното око на насекомите)
- с. 20-21 Скакалци и щурци

СТАРЕВА, Лилия и др. Детска фолклорна енциклопедия. : Т. 2. – София : „Листа“, 1998, - 144 с.
с. 55-60 – Хала
с. 79 – Вихрушка

СТАРЕВА, Лилия и Пламен Бочков. Детска фолклорна енциклопедия. : Т. 4. – София : „Листа“, 2003, 144 с.
с. 51-60 – Свети Георги

6_13_Тайно оръжие

Тайното оръжие в „Оги и Халата“ е ГТД – **гледна точка на другите.**

Когато си изправен пред някакъв проблем, трябва да знаеш, какво мислят другите. Не само тези, от които зависи решаването на проблема, но и всички останали, които ще бъдат засегнати по някакъв начин от твоето решение.

Ето, например, какво се случва в училищния двор по време на голямото междучасие. Ще ти разкажа историята, сякаш съм кинокамера, записваща без звук – само образи и действия:

Три момичета излизат на двора. Първата яде хот-дог. Втората – ябълка. Третата сваля от ухото си слушалка, подава я на другите две. Те слушат. Тактуват бързо с крак. Към тях се приближава едно момче. Грабва слушалката. Дръпва мобилния телефон от ръцете на третото момиче. То не го пуска – не му го дава. Момчето я удря. Потича ѝ кръв от носа.

Към групата се приближаваш ти.

И четиримата участници в тази история са от твоя клас. Ако си момче – знай, че си значително по-дребен от момчето. Ако си момиче – не си сред любимките на тези три момичета.

През прозорците всичко са видели лекарката и директорката на училището. Появява се и класната ви ръководителка.

Да разгледаме първо две гледни точки:

Ако си момче, което често си пати от този побойник.

Ако си момиче, което никак не харесва нахалницата с мобилния телефон.

МОМЧЕ – ГТД

„Видяха го. Дано най-сетне да го накажат. Всички са пропищели от него – и в училище и в квартала. Никой не смее да се опълчи срещу яките му мускули и големите юмруци. Но сега поне директорката видя всичко. Дано да го накаже...“

Ясно е, че се страхуваш. И с право. Може би ще решиш да не се намесваш. Въпреки, че го смяташ за виновен.

МОМИЧЕ – ГТД

Мислиш си: „Фукла! Най-сетне си получи заслуженото. Обеща му да препише от нея на контролното по математика, ако ѝ даде своя мобилен телефон. Подигра се с него – пробута му погрешно решени задачи.“
Не искаш да се намесваш, но злорадстваш, като я гледаш, как бърше разкъравения си нос.

ГТД на КЛАСНАТА ръководителка

Тя си мисли: „Пак ли?! Докога ще ми създават проблеми?!... И пред директорката ме изложиха... Ще ги накажа и двамата. Нея, заради интригите, които плете. Него – заради навика му всички проблеми да решава с юмруци. Ще извикам родителите им.“

ГТД на ДИРЕКТОРКАТА на училището

Директорката си мисли: „Нараства агресивността¹⁶ и сред по-малките ученици. Гняв и жестокост – за дреболии или дори без никакъв повод. Трябва да вземем мерки, да пресечем този процес.“

ГТД на ЛЕКАРКАТА

Тя няма време да мъдрува. Трябва да действа. Оказва първа помощ на момичето. Нахоква ги. Има ли кръв – всички наоколо са виновни – с действия или бездействие са допринесли за белята...

Ето – видя, как всеки от героите формира мнението си и как реагира, съобразно своята гледна точка. А тя се определя от това:

Кой е той?

Познава ли участниците в събитието?

Знае ли, какво е причинило конфликта?

Какво смята за добро и какво за лошо?

Какви са целите и задачите му?

Опитай сам да приложиш ГТД. Припомни си „Оги и Дъг“. Отговори: Защо Ефу угощава непознатото същество от езерото?¹⁷

---

¹⁶ Виж в речника значението на тази дума.

Омайничето Ели смята, че то е...?¹⁸

Каква е гледната точка на маймунката Ефу, която определя решенията ѝ:

- Да се приближи смело до езерото
- Да подреди на брега трапеза¹⁹ – точно според традиционния български фолклор.

Запиши в дневника на приключението ГТД на Ефу. Играй честно! Не надничай! Свери отговорите си:

Отговори – ГТД на Ефу, определящи действията ѝ в „Оги и Дъг“:

Който и да е непознатият обитател на езерото, трябва да го посрещнем, да го нахраним, да го накараме да се почувства „Добре дошъл!“.

Това е израз на традиционната българска добронамереност и гостоприемност.

Маймунката Ефу споделя мнението на омайничето Ели, че неизвестното същество от езерото е тъжно, самотно, уплашено. Възможно е да е дете. Исква ѝ се то да стане добър змей – закрилник на Долината и Планината.

Ако отговорите ти са близки по смисъл, печелиш по 30 точки доброжелателност, внимание и съобразителност – за това, че добре приложи тайното оръжие ГТД.

6_14_Прочети: 7. „Оги и Ген“

Ще оцелее ли Зоркото око? Кралицата на Хримтурсите ще помогне ли на Калин Орела? Кой е Ген? Какво е намислила Ламята? В „Оги и Ген“ с помощта на инструмента за мислене ОФ – отчитане на фактори – ще разбереш също: Кой разнася страшната болест и как да спасиш пернатите си приятели?

---

¹⁷ Виж епизод № 3-09 от „Оги и Дъг“.

¹⁸ Виж епизод № 3-05 от „Оги и Дъг“.

¹⁹ Виж началото на епизод № 3-09 от „Оги и Дъг“.